

Pregó de la Festa de Moros i Cristians 2006

Benvolgut President de l'Associació de la Festa de Moros i Cristians de Lleida, membres de les comparses mores i cristianes, amigues i amics:

Vull iniciar aquest pregó amb el meu sincer agraïment a l'Associació de la Festa de Moros i Cristians de Lleida, personalitzada en el seu President, i amic, Jaume Aluja, per l'amabilitat que ha tingut en atorgar-me l'honor, i la responsabilitat, de pronunciar el discurs d'inici d'aquesta gran Festa que celebrarem el proper 14 de maig, omplint els carrers de Lleida i el Turó de la Seu Vella, i de la Suda, no ho oblidem, de color, bon humor, i ganes de passar una bona estona, en **una manifestació lúdica que ha esdevingut, ja, una cita indefugible de la nostra Festa major.**

Quan Ramon Berenguer IV, juntament amb el Comte d'Urgell, i el suport dels d'Anglesola, els Pallaresos i el homes del Temple, van conquerir als sarraïns, l'any 1149 de l'era cristiana, Lleida, que ells denominaven *Larida*, coneixien perfectament la importància d'aquesta plaça: cruïlla de camins i **capital d'una regió que anava des de Guissona a Montsó i des d'Àger a Mequinensa.**

Aleshores, com ara, **Lleida era ja la capital d'un ampli territori** que era necessari de conquerir per avançar en la cristianització dels territoris que els sarraïns havien conquerit als visigots quatre segles enrere. Avui, Lleida segueix sent la capital d'una àrea territorial que, degut a la gran millora de les comunicacions, va encara més lluny del que era en temps sarraïns.

Vull remarcar que aquesta presència territorial activa, avui més de fet que de dret,

com ho va ser durant molts segles, ha tingut continuïtat en el temps, de manera que **es pot parlar d'un fet històric existent fins i tot abans que Lleida, en el seu renaixement com a ciutat cristiana, existís**. En definitiva, doncs, la geografia del país i els fets històrics avalen la capitalitat que ostenta la nostra ciutat i que, dia a dia, estem reforçant.

Lleida, també aleshores ciutat de frontera, era coneguda per la taifa de Saragossa com la frontera superior extrema, o la llunyana, segons la interpretació que es faci dels mots àrabs. En qualsevol cas, aquests conceptes expressen la qualitat de Lleida com a darrera frontera dels dominis sarraïns en els anys anteriors a la conquesta cristiana. Curiosament, els lleidatans hem mantingut aquests qualificatius de la nostra ciutat fins als temps presents, parlant, com fa el nostre gran poeta Màrius Torres, de la “**ciutat llunyana**” o, més recentment, aplicant-li el qualificatiu de **ciutat extrema**, no únicament per les seves característiques climàtiques, sinó particularment pel tarannà que lleidatanes i lleidatans, sembla, tenim reconegut dins i fora de casa.

La *Larida* sarraïna, a més de ser cobejada per la seva importància estratègica, ho era, tant o més, per la seva riquesa agrícola. Si mireu un mapa orogràfic de Catalunya, veureu que el nostre és un país amb moltes muntanyes i poques planes on es pugui practicar una agricultura en grans extensions, i en regadiu (el “país rebregat”, que diu el President Maragall). La plana de Lleida és, amb diferència, la més gran al voltant de l'eix fluvial del Segre. Per això, *llerda*, *Larida* i Lleida han estat històricament un immens graner, amb el qual alimentar imperis, califats i comtats. **Amb la conquesta de *Larida*, els catalans d'una Catalunya encara no del tot formada, van disposar de les fonts d'energia alimentària precisades per seguir endavant amb el seu projecte de país.** Avui, **des del mateix Turó de Gardeny que va concentrar les tropes cristianes en el setge i l'assalt definitiu a *Larida***, estem preparant el futur perquè l'agricultura i la ramaderia de Lleida siguin encara més productives i mantinguin el seu prestigi com a graner de Catalunya, amb les innovacions que donin satisfacció a les necessitats alimentàries del nostre temps.

Cultura de l'aigua

El regadiu de la plana de Lleida seria molt limitat si no s'haguessin realitzat importants obres de sèquies i canals que, aprofitant els cabals del riu, ampliessin de manera important les superfícies de secans regats. Si el canal d'Urgell i el de l'Aragó i Catalunya són unes obres relativament recents i van donar un salt importantíssim a l'agricultura de les nostres terres, **els primers recs de gran abast van ser obres concebudes i realitzades pels sarraïns abans de la conquesta cristiana.** Van ser **els sarraïns els qui van introduir a casa nostra la cultura de l'aigua** buscant el seu màxim aprofitament per a l'agricultura. A més de les hortes conreades a la vora dels rius de la regió de Lleida –el Segre, la Noguera Ribagorçana, el Cinca i l'Ebre- altres municipis de la regió van disposar d'aigua de rec en abundància gràcies a la construcció **de la sèquia de Pinyana i de la sèquia de Fontanet.**

La sèquia de Pinyana, l'origen de la qual fou l'antiga sèquia d'Almenar amb aigua de la Noguera Ribagorçana, pren l'aigua al terme de Catellonroi i rega l'horta del marge dret del Segre i va a morir a l'alçada d'Alcarràs, després d'haver recorregut quaranta quilòmetres. La sèquia de Fontanet rega l'horta del marge esquerre del Segre, en un trajecte de vint-i-dos quilòmetres.

Cal destacar que des de l'atorgament de la Carta de Poblament per Ramon Berenguer IV l'any 1150 (que podeu contemplar en el Saló de Sessions de la Paeria), Lleida ostenta els privilegis sobre les aigües i les fonts del terme, entenent per terme l'amplia regió abans citada. Aquest privilegis van ser discutits per ciutats enfeudades, és a dir amb població sotmesa a senyor feudal, mentre que **Lleida, d'ençà de la Carta de Poblament ha estat sempre ciutat lliure** no sotmesa a senyor feudal, depenent directament del rei. Una característica que explica, millor que la qualitat d'extrema abans

al·ludida, el tarannà de lleidatanes i lleidatans.

El Rei Alfons I el Cast va concedir a **Ramon Sassala, anomenat Cavasséquia (és a dir, “senyor de la sèquia” en terminologia islàmica)** i a **Guillem de Bassella** els drets sobre l'explotació dels recs de Lleida. El seu fill, Pere Sassasala va vendre aquests drets per 1000 morabatins al municipi de Lleida l'any 1213, seguint, però, la família administrant els recs fins que la filla de Pere i néta de Ramon, Nicolasa, renuncià l'any 1229 per 750 morabatins d'or a l'administració, passant aquesta als paers de la ciutat. A partir d'aquell any els paers van poder establir les ordinacions que regien els recs, posar multes als infractors d'aquestes ordinacions, fer la distribució ordenada dels tors als regants i, naturalment, percebre els tributs dels pagesos beneficiats pel rec de les sèquies del municipi. Com veieu, **Lleida ha estat, sempre, una bona gestora de l'aigua, i l'ha defensada davant les pretensions de senyors feudals al llarg de tota la seva història.**

Com la va defensar quan altres senyors, amb una mena de tarannà feudal actualitzat, van voler emportar-se-la lluny de casa. La vàrem defensar i ho seguirem fent sempre que calgui. Perquè **l'aigua de l'Ebre és també l'aigua del Segre i de la Noguera Ribargoçana i del Cinca. I l'aigua d'aquests rius és també l'aigua del Canal de Pinyana i del Canal de Seròs.** És l'aigua de les Terres de Lleida, és l'aigua de Catalunya.

Aliança de civilitzacions

He volgut dedicar a **l'aigua** de Lleida bona part d'aquest Pregó perquè és, i ho **serà cada dia més, el recurs més preuat de la nostra terra.** Com sabeu, en molts indrets del món, on encara pateixen l'estigma de la fam, el problema principal que tenen que enfrontar no és altre que la manca del recurs més important per a la vida: l'aigua. Per

aquest motiu, i és clar per altres motius que ara no citaré, es produeixen greus tensions que acaben, massa sovint, en conflictes. Fins i tot hi ha qui parla de conflictes entre civilitzacions i religions quan, en realitat, els conflictes són pels recursos naturals i, com dic, principalment l'aigua. A Lleida, on varen conuiuïre durant segles persones de cultures i religions diferents, no estem pel conflicte de civilitzacions, ans el contrari. **A Lleida estem per l'aliança de civilitzacions** amb dos principis clars: que els deures van davant dels drets perquè precisament són els deures els que garanteixen l'exercici dels drets; i que el límit als drets de les diferents cultures són els Drets Humans tal i com els tenim formulats i que hem aconseguit amb esforç les diferents civilitzacions.

La Festa de Moros i Cristians de Lleida, precisament, és una manifestació lúdica i cívica que escenifica, per la via d'un combat incruent, un antic fet històric: **la conquesta de Larida, que no va acabar amb l'anorreament del poble sarraí, sinó que va mantenir la convivència durant els anys que van des de 1149 fins a l'expulsió dels sarraïns que no s'havien convertit al cristianisme a principis del segle XVII (un petit grup de 2.000 persones).**

El fet significatiu que cada any s'alternin les comparses mores i cristianes en la victòria de la batalla posa de manifest l'esperit conciliador d'aquesta festa. Perquè, de les guerres, si un dels oponents en surt vencedor i un altre vençut, cap dels dos en surt guanyador. Per això, aquesta simulació de batalla entre moros i cristians, després de deu anys de lluita, acaba en empat. Enguany, sembla que desempataran les comparses cristianes, però no cal patir, perquè l'any vinent tornaran a empatar les comparses mores.

Vull felicitar-les totes. Les comparses cristianes: la comparsa dels **Pallaresos**, que representa els senyors del Pallars del segle novè; la comparsa dels **Urgellencs**, que representa el llinatge més destacat del ponent de Catalunya; i la comparsa dels **Anglesola**, que representa un llinatge de la noblesa catalana protagonista actiu de la conquesta de *Larida*.

LA PAERIA

El Paer en Cap
de l'Ajuntament
de Lleida

I les comparses mores: la dels **Al-Ieridís**, entre els quals els Llops de *Medina Larida*; la comparsa dels **Musa**, sens dubte el moro més famós, el nom del qual encara es recorda a Lleida ja que ha passat a formar part de les expressions populars; i la comparsa dels **Bau-Hud**, llinatge àrab baladí que governà en els segles ^{XI} i ^{XII} amb una empenta gens *baladí*. A tots us desitjo una gran Festa: desfileu amb orgull; confronteu els vostres arguments amb humor; lluiteu amb noblesa per la victòria.

I, un cop acabada la Festa, **seguiu lluitant per la victòria de la pau, la concòrdia i l'aliança dels pobles.**

Moltes gràcies per la vostra atenció i molt bona Festa.

Lleida, 30 d'abril de 2006.

Àngel Ros i Domingo

Alcalde de Lleida.